

Moje pravice med sojenjem

A. Kje bo potekalo sojenje?

Če se kazenska zadeva nanaša na kaznivo dejanje ali kazniva dejanja, za katera je zagrožena zaporna kazen do pet let, sojenje poteka pred okrožnim sodiščem (*Eparchiako Dikastirio*) (sodnik posameznik). Na podlagi pisnega soglasja generalnega državnega tožilca (*Genikos Eisaggeleas*) pa lahko okrožno sodišče obravnava tudi kaznivo dejanje, za katero je zagrožena zaporna kazen več kot pet let.

Če je za kaznivo dejanje zagrožena zaporna kazen več kot pet let, sojenje poteka pred kazenskim porotnim sodiščem (tričlanski senat).

B. Ali je obtožnico mogoče spremeniti? Če da, kakšne so moje pravice do obveščенosti glede tega?

Obtožnico je mogoče spremeniti ob začetku sojenja ali med njim. Členi 83, 84 in 85 zakona o kazenskem postopku, poglavje 155, določajo postopek za spremembo obtožnice in pravice obdolženega v zvezi s tem.

83(1) Če sodišče kadar koli med sojenjem na podlagi dokazov ugotovi, da obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, kakor koli ni ustrezna, vsebinsko ali oblično, lahko izda odredbo o spremembi obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, pri čemer se obtožnica spremeni ali nadomesti ali pa se ji dodajo nove obtožbe, kot je po mnenju sodišča potrebno, da obtožnica odraža dejansko stanje.

(2) Če se obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, tako spremeni, se odredba o spremembi zapiše v obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču, tak dokument pa se uporabi v vseh povezanih postopkih, kot da so bili uvedeni na podlagi spremenjenega dokumenta.

84(1) Če se obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, spremeni v skladu s členom 83, sodišče takoj pozove obdolženega, naj sodišču predstavi svojo obrambo in navede, ali je pripravljen na sojenje na podlagi spremenjene obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču.

(2) Če obdolženi izjavi, da ni pripravljen, sodišče prouči predstavljene razloge in če ugotovi, da ni verjetno, da bi takojšnje nadaljevanje postopka škodljivo vplivalo na obrambo obdolženega ali na obravnavo zadeve s strani tožilstva, lahko sojenje nadaljuje, kot da obtožnica ali obtožnica, vložena pri kazenskem porotnem sodišču, ne bi bila spremenjena.

(3) Če sodišče meni, da bi lahko takojšnje nadaljevanje postopka na podlagi spremenjene obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, škodljivo vplivalo na obdolženega ali na državnega tožilca, lahko odredi novo sojenje ali sojenje odloži za tako dolgo obdobje, kot se mu zdi potrebno.

(4) Če sodišče spremeni obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču, po tem, ko se je sojenje že začelo, se lahko pričanje, že dano med sojenjem, uporabi brez novega naroka, vendar pa lahko stranke znova pozovejo k pričanju vse priče, ki so že pričale, ter jih zaslišijo ali navzkrižno zaslišijo glede na spremembo obtožnice.

85(1) Če je mogoče dokazati le del obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, in dokazani del pomeni kaznivo dejanje, je lahko obdolženec brez spremembe obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, obsojen za kaznivo dejanje, ki mu je bilo dokazano.

(2) Če je oseba obdolžena kaznivega dejanja, je lahko obsojena za poskus storitve navedenega kaznivega dejanja,

ne da bi bilo treba spremeniti obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču.

(3) Če se dokaže, da je oseba storila kakršno koli dejanje z namenom storitve kaznivega dejanja, ki ga je obdolžena, in če storitev navedenega dejanja s takim namenom pomeni kaznivo dejanje, je lahko navedena oseba, če še ni bila obdolžena za navedeno kaznivo dejanje, obsojena za tako dejanje, ne da bi bilo treba spremeniti obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču.

(4) Če sodišče po koncu sojenja ugotovi, da je bilo s pričanji dokazano, da je obdolženi storil kaznivo dejanje ali kazniva dejanja, ki niso predmet obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, in za katera ne more biti obsojen brez predhodne spremembe obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, ter da v primeru obsodbe za taka kazniva dejanja obdolženemu ne bi bila izrečena strožja sankcija od tiste, ki bi se uporabila, če bi bil obsojen na podlagi obtožnice ali obtožnice, vložene pri kazenskem porotnem sodišču, in da zato obramba obdolženega ne bi bila oškodovana, lahko odredi, da se obtožba ali obtožbe za tako kaznivo dejanje dodajo obtožnici ali obtožnici, vloženi pri kazenskem porotnem sodišču, sodišče pa o njih odloči, kot da bi bile že vključene v prvotno obtožnico ali obtožnico, vloženo pri kazenskem porotnem sodišču.

C. Katere pravice imam med nastopi pred sodiščem?

i. Ali moram biti pri sodišču osebno navzoč? Pod katerimi pogoji se lahko sojenje opravi v moji odsotnosti?

Pravica obdolženega do navzočnosti pred sodiščem je zagotovljena na podlagi določb členov 12 in 30 ustave ter na podlagi določb člena 6 Evropske konvencije o človekovih pravicah. Poleg tega ima obdolženi dolžnost biti navzoč na sojenju, razen če njegova odsotnost temelji na eni od izjem iz členov 45(1) in 63(3) zakona o kazenskem postopku, poglavje 155.

Člen 45(1)

Šteje se, da lahko sodnik ali imenovani sodni tajnik (*Protokollitis*) v primeru kategorij kaznivih dejanj, za katere predsednik okrožnega sodišča (*Eparchiako Dikastirio*) tako odloči s splošno odredbo, s posebno odredbo v pozivu obdolženega oprosti obvezne osebne navzočnosti pred sodiščem ter

(a) obdolženemu dovoli udeležbo in odgovor na obtožbe prek zagovornika - v takem primeru je lahko obdolženi navzoč in odgovori na obtožbe na navedeni način.

Šteje se, da se obdolženemu, ki je obdolžen izključno kot direktor ali sekretar družbe in ni osebno obdolžen kaznivega dejanja, narokov pred sodiščem ni treba osebno udeležiti, ne za predstavitev odgovora na obtožbe in ne v nadaljnjem postopku, razen na glavni obravnavi, ampak se lahko sojenja udeležuje prek zagovornika;

(b) obdolženemu dovoli, če se želi izreči za krivega, da pošlje sodišču svoj odgovor, ustrežno potrjen in ožigosan s strani sodnega tajnika, narednika (*lochias*), policista ali višjega policista, v skladu z zakonom o policiji, ali s strani uradnega overitelja, v skladu z zakonom o uradnih overiteljih, ali s strani zagovornika, v skladu z zakonom o odvetnikih, ki v takem primeru uporabi svoj osebni žig, na katerem sta jasno navedena njegovo polno ime in naslov, ali s strani vodje skupnosti (*koinotarchis*), ob predložitvi poziva, na katerega se odgovor nanaša; v takem primeru se za namene postopka odgovor šteje za priznanje krivde.

63(1) Obdolženi ima pravico do navzočnosti pred sodiščem ves čas sojenja, če se primerno vede.

(2) Če se obdolženi ne vede primerno, lahko sodišče po svoji presoji odredi, da se ga odstrani iz sodne dvorane in pridrži, sojenje pa se nadaljuje v njegovi odsotnosti,

pri čemer sodišče po svoji presoji poskrbi, da je obdolženi v zadostni meri obveščen o vsem, kar se dogaja na sojenju, in da lahko pripravi svojo obrambo.

(3) Če sodišče meni, da je to ustrezno, lahko obdolžencu omogoči, da ves čas sojenja ali del sojenja ostane pred sodno dvorano, pod pogoji, ki jih po svoji presoji določi sodišče.

V skladu s ciprsko sodno prakso lahko sojenje poteka v odsotnosti obdolženca, če je to v interesu pravičnosti.

ii. Katere pravice imam glede dostopa do tolmačev in prevedenih dokumentov?

Pravica do tolmačenja je zagotovljena na podlagi ustave in na podlagi zakona iz leta 2014 o pravici do tolmačenja in prevajanja med kazenskim postopkom (18(I)/2014). Poleg tega je pravica do tolmačenja zagotovljena na podlagi člena 65 zakona o kazenskem postopku, poglavje 155.

Člen 12.5(a) in (e) ustave določa:

Vsaka oseba, ki je obdolžena kaznivega dejanja, ima vsaj naslednje pravice:

(a) pravico, da je takoj in podrobno ter v jeziku, ki ga razume, poučena o naravi obtožb in razlogih zanje;

(e) pravico do brezplačne pomoči tolmača, če ne razume ali ne govori jezika sodišča.

Člen 30(3) ustave določa, da ima vsak obdolženi pravico do brezplačnega tolmačenja, če ne razume ali ne govori jezika sodišča.

Zakon iz leta 2014 o pravici do tolmačenja in prevajanja med kazenskim postopkom (18(I)/2014) določa naslednje pravice:

Pravica do tolmačenja

4(1) Pristojni organ brez odlašanja zagotovi tolmačenje osumljencu ali obdolžencu, ki ne govori in/ali ne razume jezika kazenskega postopka, in sicer v kazenskem postopku pred preiskovalnimi in/ali pravosodnimi organi, tudi med policijskim zaslišanjem, vsemi sodnimi naroki in vsemi potrebnimi vmesnimi naroki.

(2) Pravosodni organ, odgovoren za izvrševanje evropskega naloga za prijetje in predajo, v skladu s členom 11 zakona o evropskem nalogu za prijetje in predajo ter postopkih za izročitev zahtevanih oseb med državami članicami Evropske unije brez odlašanja zagotovi tolmačenje vsaki zahtevani osebi, ki ne govori in/ali razume jezika zadevnega postopka.

(3) Kadar je to potrebno za zagotovitev poštenega sojenja, pristojni organ zagotovi tolmačenje, da se zagotovi komunikacija med osumljencem, obdolžencem in/ali zahtevano osebo in njenim zagovornikom, kadar se taka komunikacija neposredno nanaša na zaslihanje in/ali narok v okviru kazenskega postopka in/ali izvršitev evropskega naloga za prijetje in predajo in/ali vložitev pritožbe in/ali drugih procesnih zahtevkov, vključno z zahtevo za varščino.

(4) V skladu s tem členom:

(a) se tolmačenje zagotovi v maternem jeziku osumljenca, obdolženca ali zahtevane osebe ali v katerem koli drugem jeziku, ki ga ta govori in/ali razume, ter

(b) tolmačenje vključuje nadaljnjo pomoč, kot je ustrezno, na primer uporabo znakovnega jezika, da se zadovoljijo potrebe osumljenca, obdolženca ali zahtevane osebe, ki ima težave s sluhom in/ali govorom.

(5) Pristojni organ na kateri koli način, ki se mu zdi ustrezen, preveri, ali osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba govori in razume jezik kazenskega postopka ali postopka izvršitve evropskega naloga za prijetje in pridržanje ter ali navedena oseba potrebuje pomoč tolmača.

(6) Storitve tolmačenja, kot so opredeljene v tem členu, morajo biti dovolj kakovostne, da se zagotovi pošteno sojenje; zlasti je treba zagotoviti, da osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba razume obtožbe zoper sebe in lahko uresničuje svojo pravico do obrambe. V ta namen je pristojni organ zlasti pozoren na specifičnosti komunikacije prek tolmača.

(7) Po potrebi lahko pristojni organ zagotovi tolmačenje prek komunikacijskih tehnologij, na primer po videokonferenci, telefonu in/ali internetu, razen če je za zagotovitev poštenega sojenja potrebna fizična navzočnost tolmača.

(8) Za boljše izvajanje določb odstavka 5 se lahko postopek ali mehanizem preverjanja, ali osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba govori in razume jezik kazenskega postopka ali postopka izvršitve evropskega naloga za prijetje in predajo, določi s predpisi.

Pravica do prevajanja

5(1) Da se osumljencu ali obdolžencu omogoči uresničevanje pravice do obrambe in da se zagotovi pošteno sojenje, pristojni organ v razumnem roku osumljencu ali obdolžencu, ki ne razume jezika zadevnega kazenskega postopka, zagotovi pisni prevod vseh bistvenih dokumentov.

(2) Za namene tega zakona se za bistvene dokumente štejejo:

(a) v vseh primerih odločba o odvzemu prostosti in/ali pridržanju, obtožnica ter vsaka sodna odločba in odredba, ki se nanaša na postopek, ter

(b) vsak drug dokument, za katerega pristojni organ po uradni dolžnosti ali na obrazloženo zahtevo osumljenca ali obdolženca oziroma njegovega zagovornika šteje, da je bistvenega pomena.

(3) Pristojnim organom ni treba zagotoviti prevoda povzetkov bistvenih dokumentov, ki ne prispevajo k osumljenčevemu ali obdolženčevemu razumevanju obtožb zoper njega.

(4) Za zagotovitev poštenega sojenja pristojni organ v postopku izvršitve evropskega naloga za prijetje in predajo zahtevani osebi, ki ne razume jezika, v katerem je sestavljen evropski nalog za prijetje in predajo ali v katerega ga je odreditvena država članica prevedla, v razumnem roku zagotovi pisni prevod navedenega dokumenta.

(5) Ne glede na določbe odstavkov 1, 2 in 4 lahko pristojni organ namesto pisnega prevoda zagotovi tolmačenje in/ali ustni povzetek vsebine bistvenih dokumentov, če tako tolmačenje in/ali ustni povzetek ne vpliva na poštenost postopka.

(6) Osumljenec, obdolženec ali zahtevana oseba se lahko odpove pravici do prevoda in/ali tolmačenja in/ali ustnega povzetka, kot je določena v tem členu, če se pristojnemu organu zagotovi dovolj dokazov, da:

(a) se je zadevna oseba predhodno posvetovala z zagovornikom in/ali se tudi sicer v celoti zaveda posledic take odpovedi pravici ter

(b) je odpoved pravici pravno veljavna in prostovoljna.

(7) Prevod in/ali tolmačenje in/ali ustni povzetek iz tega člena se zagotovi v maternem jeziku osumljenca, obdolženca ali zahtevane osebe oziroma v katerem koli drugem jeziku, ki ga ta govori in/ali razume.

(8) Prevod in/ali tolmačenje in/ali ustni povzetek iz tega člena so dovolj kakovostni, da se zagotovi pošteno sojenje; zlasti je treba zagotoviti, da osumljenec, obdolženec oziroma zahtevana oseba pozna obtožbe zoper sebe in lahko uresničuje svojo pravico do obrambe.

Člen 65(1) zakona o kazenskem postopku, poglavje 155, določa:

Kadar pričanje poteka v jeziku, ki ga obdolženec ne razume, in v njegovi navzočnosti, tolmač obdolžencu med javno sodno obravnavo neposredno tolmači v jezik, ki ga obdolženec razume.

Šteje se, da se lahko tolmačenje opusti, kadar ima obdolženec zagovornika in se ta s tem strinja.

(2) Če se dokumenti predložijo kot uradni dokazi, sodišče po svoji presoji odloči, koliko njihove vsebine naj se tolmači.

iii. Ali imam pravico do zagovornika?

Člen 12 ustave določa:

Vsaka oseba, ki je obdolžena kaznivega dejanja, ima vsaj naslednje pravice:

(c) da se zagovarja osebno ali prek zagovornika po svoji izbiri; če si zagovornika ne more privoščiti, se ji zagotovi brezplačna pravna pomoč, kadar je to potrebno za zagotovitev pravičnosti.

Člen 30(3) ustave določa tudi:

Vsakdo ima pravico do:

(d) zagovornika po svoji izbiri in da se mu zagotovi brezplačna pravna pomoč, kadar je to potrebno za zagotovitev pravičnosti in v skladu z zakonom.

Poleg tega ima obdolženec v skladu z zakonom o brezplačni pravni pomoči (zakon 165(I)/2002), če so izpolnjeni pogoji iz navedenega zakona, med obravnavo pravico do zagovornika po svoji izbiri in do brezplačne pravne pomoči.

iv. Katere druge procesne pravice moram poznati (npr. navzočnost osumljencev pred sodiščem)?

Navzočnost obdolženca pred sodiščem

Če v skrajšanem postopku obdolženec ne zglasi ob določenem času in če se dokaže, da mu je bil vročen poziv, lahko sodišče nadaljuje obravnavo zadeve in odloči v njegovi odsotnosti ali pa po svoji presoji odloži obravnavo in izda odredbo o odvzemu prostosti obdolženca.

Šteje se, da lahko sodnik ali imenovani sodni tajnik (*Protokollitis*) v primeru kategorij kaznivih dejanj, za katere predsednik okrožnega sodišča (*Eparchiako Dikastirio*) tako odloči s splošno odredbo, s posebno odredbo v pozivu obdolženega oprosti obvezne osebne navzočnosti pred sodiščem ter

(a) obdolženemu dovoli udeležbo in odgovor na obtožbe prek zagovornika – v takem primeru je lahko obdolženi navzoč in odgovori na obtožbe na navedeni način;

(b) obdolženemu dovoli, če se želi izreči za krivega, da pošlje sodišču svoj odgovor, ustrezno potrjen in ožigosan s strani sodnega tajnika, narednika (*lochias*), policista ali višjega policista, v skladu z zakonom o policiji, ali s strani uradnega overitelja, v skladu z zakonom o uradnih overiteljih, ali s strani zagovornika, v skladu z zakonom o odvetnikih, ki v takem primeru uporabi svoj osebni žig, na katerem sta jasno navedena njegovo polno ime in naslov, ali s strani vodje skupnosti (*koinotarchis*), ob predložitvi poziva, na katerega se odgovor nanaša; v takem primeru se za namene postopka odgovor šteje za priznanje krivde.

Šteje se, da se obdolženemu, ki je obdolžen izključno kot direktor ali sekretar družbe in ni osebno obdolžen kaznivega dejanja, narokov pred sodiščem ni treba osebno udeležiti, ne za predstavitev odgovora na obtožnico in ne v nadaljnjem postopku, razen na glavni obravnavi, ampak se lahko sojenja udeležuje prek zagovornika.

Odgovor na obtožbe

Obdolženec je pozvan, naj se izreče za krivega ali nedolžnega oziroma naj odgovori na obtožbe, pri čemer sodišče njegov odgovor zabeleži.

Odgovor na obtožbe lahko vsebuje naslednje ugovore:

(a) sodišče, pred katerim se mora obdolženec zagovarjati, ni pristojno, temveč je za obdolženca oziroma za kaznivo dejanje, ki ga je obdolžen, pristojno drugo sodišče. Če sodišče ta ugovor sprejme, zadevo predloži sodišču Republike Ciper, ki je pristojno za storilca ali zadevno kaznivo dejanje;

(b) obdolženec je bil na podlagi istega dejanskega stanja za isto kaznivo dejanje že obsojen ali oproščen;

(c) obdolženec je bil za navedeno kaznivo dejanje pomiloščen.

Če sodišče ugotovi, da dejstva, ki jih navaja obdolženec, ne dokazujejo njegovih navedb ali da so navedbe napačne, se mora obdolženec zagovarjati na podlagi obtožnice.

Če se obdolženec izreče za krivega in ima sodišče dovolj dokazov, da je obdolženec razumel svoj odgovor, lahko postopek nadaljuje, kot da je bil obdolženec že obsojen na podlagi sodne odločbe.

Če obdolženec krivde ne prizna, sodišče nadaljuje obravnavo zadeve. Če se obdolženec ne želi izreči, če se ne odzove takoj ali če se ne more odzvati zaradi fizične invalidnosti, sodišče nadaljuje postopek tako, kot da obdolženec krivde ni priznal.

D. Možne kazni

Okrožno sodišče po skrajšanem postopku obravnava kazniva dejanja, za katera je po zakonu zagrožena zaporna kazen do pet let ali denarna kazen do 85 000 EUR ali oboje.

Kazensko porotno sodišče (*Kakourgiodikeio*) obravnava kazniva dejanja, za katera je zagrožena zaporna kazen več kot pet let.

■ Zadnja posodobitev: 02/03/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.